

ПРОБЛЕМИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СНАБДЕВАЊА У НОВИМ РАТНИМ УСЛОВИМА

Важност правилно организованог, благовременог и довољног снабдевања снага одговарајућим материјалним средствима је толико порасла да се и у плановима замашнијих операција често предвиђало уништење средстава и саобраћајних веза у ближој и дубљој непријатељској позадини да би се што више поколебао непријатељски морал и смањило материјални потенцијал. То је и природно пошто се на фронту, а и у позадини свакодневно троши огромна тонажа потрошног материјала и што сразмерно брзо хабање и кварење разноврсне технике захтева темељне и стручне оправке. Поред тога, савремене снабдевачке јединице не баве се само стручно-снабдевачким пословима, већ се и оне могу ангажовати и у борби чешће него што је то било у ранијим ратовима, јер се данас борбена дејства не одигравају само на фронту. Зато свака модерна армија мора подесити организацију и систем свог снабдевања према најновијим принципима тактике и стратегије.

Организацијом снабдевачких јединица требало би омогућити извршење њихове одређене улоге у снабдевању; солидну стручно-техничку и довољну општевојну обуку људства (да би се тиме обезбедио организован, брз и уредан рад јединица на снабдевању); борбену способност јединице (јер се тиме гарантује заштита материјала и рејона позадине на коме те јединице делују) и, најзад, еластичност система снабдевања, тако да он својом формациском и организацијском структуром одговара тактичко-оперативним захтевима.

Све до пред крај Првог светског рата у европским армијама се на извршне органе служби снабдевања гледало као на установе чији формациски облик треба одредити искључиво према стручности послова које те установе врше. Безбедност позадине од непријатељских дејстава и сразмерно спори маневри дозвољавали су да се ове установе комотно размештају на позадинском рејону где је то њима, у односу на послове које врше, било најзгодније. Оне су ту на миру радиле свој посао, без неких нарочитих мера за борбено обезбеђење, тако да су уствари биле неборачке формације. С друге стране, због сразмерно недовољног транспортног капацитета, слабих комуникација, спорости транспорта и осамостаљења јединица за дејство, тада се сматрало да свака тактичка и већина оперативних јединица треба да буду и материјално-снабдевачки органи, који ће моћи самостално да извршавају све задатке разних служби снабдевања. Због тога је сваки степен у материјалном снабдевању имао и све снабдевачке

установе по службама. Установе код нижих и виших снабдевачких органа разликовале су се код већине снабдевачких јединица међу собом углавном према броју стручњака — занатлија — у њиховом саставу и количинама материјалних резерви, али су им улоге и задаци били слични. Свака материјална служба у сваком снабдевачком степену имала је све установе потребне за самостално снабдевање јединице, па су се, на пример, дивизија и армија углавном разликовале не по врсти снабдевачких установа и њиховој улози у снабдевању, већ само по јачини и капацитету пословања тих установа. Начелник службе снабдевања у јединици био је наредбодавац установама, а оне су имале свој сопствени транспорт, складишта, радионице, лабораторије, итд.

Оваква организација снабдевања омогућавала је тактичким и оперативним јединицама приличну самосталност у снабдевању и углавном је била корисна, јер су тада често пута рејони дејства били шири, а јединице су понекад и дуже времена самостално оперисале на засебним правцима. Али оваква организација стварала је у позадини фронта безброј разноликих установа, са малобројним људством, међусобом организацијски хетерогених и неповезаних, слабо наоружаних и за борбу недовољно способних¹⁾. Овакве мале и на позадинском рејону разбацане формације нису могле да делују као целина по јединственом плану снабдевања трупа, па су више пута у позадини стварале збрку, а у случају непријатељског продора и дејства по дубини често хаос и панику. Снабдевање је тада углавном базирало на месним средствима, а преузимање убојне опреме из позадине на принципу „к себи“. Свака служба снабдевања настојала је да код својих установа прикупи што више средстава као резерву, тако да су се у трупу и оперативној позадини стварала многобројна пољска слагалишта са великим залихама хране, опреме и муниције. Ово је понекад олакшавало уредно снабдевање трупа, и то обично онда када су ове биле дуже времена на једном месту, али овај се материјал при покрету тешко могао хитно евакуисати или пренети. Због тога су старије снабдевачке команде често преузимале такав материјал, или је он уништаван, или је падао у руке непријатељу као ратни плен. Природно је што су дивизије, због своје организациско-формациске структуре, а још више због овакве организације у снабдевању, биле гломазне, тешко покретљиве, оптерећене великим количинама резерви и разним установама. Овим је установама било тешко плански управљати, погодно маневрисати и позадину у целини уредити, а нарочито у односу на њено борбено обезбеђење.

Појава нове ратне технике у Другом светском рату и у Кореји, огромне тонаже материјала који се трошио, велике масе војске кон-

¹⁾ Примера ради, навешћу само неке од ових установа: интендантска радионица бивше југословенске војске имала је у пуку 5—6 војника — занатлија, у дивизији 8—10, а у армији 15—20; артиљериска радионица је у пуку имала 3—4 војника — занатлије, у дивизији 6—8 и у армији 15—20; поједина пуковска слагалишта имала су по 3—4 војника, дивизиска по 10—15, а армиска по 30—40 итд. Слично је било у француској, а донекле и у немачкој војсци.

центрисане на ужим просторијама, брзи маневри, инфилтрације, герилци, бомбардовања позадине, итд., наметнули су питање реорганизације служби снабдевања и самог система у целини. Показало се да је дотадашња организација била спора, неспособна за брзо маневровање резервама и самоодбрану, као и то да се систем снабдевања није могао брзо прилагођавати новом наоружању и принципима нових захтева стратегије и тактике. С тога су код појединих армија пред рат и у току рата вршене различите промене у организацији материјалних служби, па и у читавом систему снабдевања.

Ако проанализирамо велика искуства у организацији снабдевања из Другог светског рата и рата у Кореји, могли бисмо запазити углавном да су брзина маневровања тактичко-оперативних јединица и ширине (дубине) њихових дејстава по фронту и позадини захтевале мање и покретљивије јединице са одговарајућим органима који ће им на време обезбедити нужна средства. Поред тога, могућност непријатељског дејства по дубини захтевала је да јединице за снабдевање, слично борачким формацијама, располажу нужним наоружањем у циљу одбране места свога развоја и рејона позадине. То је олакшавало не само командовање и контролу извршења задатака него и војно-стручну обуку јединица за снабдевање.

Напори који су оперативно-тактичке јединице морале улагати при извршењу борбених задатака у психичком, физичком и материјалном погледу били су велики, јер су јединице често данима биле ангажоване у борби. Догађало се понекад да је попуштање само једне такве јединице на неком делу фронта доводило до тешке кризе. Због тога се јединице служби снабдевања нису смеле држати ни крутих норми у ешелонирању, ни шаблона у дотуру и евакуацији материјала. Њихова улога није неко статичко пословање, које се свакодневно понавља у сличном облику и обиму и у исто време, јер се тако што не догађа ни у извршавању задатака борбеног поретка на фронту. Због тога су јединице служби снабдевања морале да подешавају свој систем рада захтевима за успешније опслуживање трупа. А пошто се при томе тежило да се њихово ешелонирање саобрази борбеним условима, оне су у извесним ситуацијама привлачене што ближе борбеном поретку, а у другим приликама повлачене што дубље у позадину, избацујући ка фронту само своје експозитуре (водове, одељења). Овакво еластичко ешелонирање имало је за циљ да трупе буду правремено опслужене текућим средствима, а да ипак јединице за снабдевање својим формацијама и резервама непотребно не запремају борбене рејоне јединице у целини, како би се на тој дубини лакше могли распоређивати други борбени ешелони.

У сваком случају трупама је требало олакшати извршење борбених задатака, што се, поред осталог, постизало дотурањем материјалних средстава од стране претпостављене снабдевачке команде. Међутим, трупне јединице су се у неким другим ситуацијама правилније и лакше снабдевале када су саме изузимале материјал из складишта претпостављених команди. Дакле, систем дотура се није схватао круто, тако да је у томе духу и била регулисана потребна

одговорност у погледу снабдевања. Паралелно са дотуром на принципу „од себе“ успешно се примењивао и принцип дотура „к себи“, али се при томе није смела допустити никаква неодреденост, пошто солидна организација снабдевања захтева јасноћу и прецизност. Због тога су претпостављене снабдевачке команде регулисавале када ће се и како примењивати одговарајући системи дотура.

Да би се смањила гломазност трупних јединица било је потребно да се оне ослободе свих оних материјалних органа који им нису били стално потребни, имајући у виду њихове потребе у борби, на маршу, на осигурању, итд. Зато су се појединим материјалним степенима у снабдевању и давале различите улоге. Ако је било нужно да у пуку постоји јединица за складирање и дотур материјала, није било потребно да постоји и јединица за крупније оправке тог материјала, и то не само у пуку, већ ни у дивизији, јер се увидело да се тек у дубљој позадини (корпус, армија и дубље) опрема може правилно и рентабилно оправити. Према овоме, број и врста јединица за снабдевање одређивали су се према величини тактичко-оперативних јединица, улогама које су им даване у општем систему снабдевања и задацима које су имале да извршавају.

Груписање послова разних служби снабдевања вршено је у једном снабдевачком органу. Другим речима извршни послови разних служби сасређивани су у мањем броју снабдевачких органа и јединица, и то тим више уколико се ишло ниже ка пуку и батаљону. Практиковало се, на пример, да се једној служби снабдевања, која је имала обимније задатке и своје органе спроведене до најнижих јединица, додељују послови и из домена других служби снабдевања. Оваквим груписањем извршених послова у снабдевању штедели су се ефективи, а уједно је смањивана и гломазност трупних јединица (код Американаца је, на пример, интендантска служба била задуживана и финансиским, па чак и ветеринарским задацима, с тим што јој је додељивано стручно људство за тај посао).

Већа немачка оперативна слагалишта у Другом светском рату била су организована на бази самосталних установа, са формациски одређеним управним апаратом, али су јединице за рад и ту биле формиране у радне чете и батаљоне.

Амерички пукови су у своме саставу имали од снабдевачких јединица и органа само оно што им је било најнужније за снабдевање животним и убојним потребама. Пуковска чета за снабдевање састојала се из 2—3 вода, а сваки вод из 3 одељења специјализована у снабдевању: храном, бензином, муницијом и наоружањем. Чета, која је имала свој транспорт, била је потчињена отсеку штаба С-4. Дивизија је имала чете за снабдевање интендантским средствима и за снабдевање муницијом, с тим што је свака од њих имала сопствени транспорт. Ове су чете биле потчињене начелницима одговарајућих служби у дивизији, а од резерви на својим транспортима носиле су само по један Т/О хране и БК муниције. И ове су се чете делиле на воде и одељења, тако да је било лако ка трупима истурати експозитуре — дивизиске станице за снабдевање — које су у неким при-

ликама распоређиване чак и у борбеним рејонима батаљона. Дивизиске чете за снабдевање преузимале су средства непосредно из армиског депоа (или на примопредајној тачки — експозитури — од армиског транспорта) и дотурале га до пуковских примопредајних станица или непосредно до дивизиских станица за снабдевање у пуковским и батаљонским рејонима. Батаљони су, према томе, понекад својим транспортом примали средства непосредно из дивизиских станица за снабдевање, од дивизиског, па чак и од армиског транспорта. У Кореји је било случајева да су дивизиске станице за снабдевање биле ешелониране на 1—2 км иза борбеног поретка појединих батаљона. На таквим местима, за време затишја, борци су по распореду својих командира чета долазили са положаја у дивизиске станице за снабдевање и тамо замењивали неисправну опрему и наоружање, купали се у покретним купатилима и мењали рубље, гледали пољски биоскоп, куновали ситнице у пољској кантини, итд. На тим станицама четни доносиоци су примали муницију, а четне кухиње храну. У чети и батаљону вршиле су се само ситне оправке, које је могао да изврши и сам војник на својој опреми (оружју, машини) или формациски занатлија приручним алатом. Све остале веће и генералне оправке спадале су у надлежност армије. Она је за ту сврху имала посебне чете за ремонт са механизацијом и транспортом, које је, према потреби, по водовима и одељењима истурала — ешелонирала — у рејоне дивизија и пукова, да би тамо вршиле оправке (када је то практично било могуће), или да евакуишу опрему у позадински рејон армије и да је ту оправе. Армија је, поред тога, имала и друге разне јединице за снабдевања, којих у дивизијама није било. Тако су, например, постојале армиске чете за: купање људства, прање рубља, снабдевање водом, дотур бензина (у случају великог утрошка у дивизијама), пренос бензина цевима, делаборацију муниције, снабдевање грађевинским и другим машинама, рад у слагалиштима, снабдевање — истурање армиских експозитура, печење хлеба, итд. Из ових јединица су по потреби истурани поједини водови и одељења у рејоне дивизија и пукова или су придавани дивизијама и пуковима као ојачање, или су вршили главне послове у армиском позадинском рејону.²⁾

Пошто је армија имала већи број разних снабдевачких чета по појединим службама — то су чете биле груписане у оквиру својих служби по батаљонима, а батаљони по командама снабдевачких група. Америчка правила предвиђају, например, да армија од 400.000 људи, (само за потребе интендантске службе снабдевања) има преко 70 разних чета за снабдевање (ван дивизиског састава), формираних у 13 батаљона, а ови у 5 команди снабдевачких група. У формацији

²⁾ Карактеристично је да су то биле формације стандардног типа, са тачно одређеним капацитетом рада. Тако је, например, једна америчка армиска пекарска чета за 24 часа могла да испече хлеб за 96.000 људи (24.000 кг хлеба), а један њен вод за 32.000 људи (8.000 кг хлеба); једна армиска чета за снабдевање састојала се из два вода (6 одељења) и могла је да развије 6 експозитура — станица за снабдевање са укупним дневним капацитетом дотура за 100.000 људи итд.

армије није био фиксиран број снабдевачких јединица, већ су број и врста тих јединица одређивани према њеном бројном стању и задацима које је имала да изврши у одређеном периоду времена.

У Совјетској армији је скоро све до пред крај Другог светског рата била на снази формација са многобројним неуједначеним снабдевачким установама код пукова, дивизија и армија. Али су тамо пред крај рата уведене поједине снабдевачке чете за снабдевање пука, за рад у слагалиштима, за снабдевање водом, за оперативно снабдевање бензином, оправку опреме, итд.

Као што се из напред изнетих примера види, скоро код свих већих армија су у току последњих ратова темељно коришћена искуства и према њима вршене измене у организацији и систему снабдевања. Ово је, на концу, био природан пут да службе снабдевања иду у корак са модернизацијом армије као целине и са новинама у оперативној пракси. У свим овим примерима може се запазити тежња да се систем снабдевања што више усаврши да би заиста успешно опслуживао трупу. Али се ова ратна искуства не би могла шаблонски применити свуда и на сваком месту без критике и потребних прилагођавања. Пре свега, потпуно одузимање од дивизије извесних функција у снабдевању није увек корисно. Немци и Американци су пекли хлеб, начелно у дубокој армиској позадини, а при продору у Русију, Немци су га за неке делове фронта пекли чак у Пољској и Немачкој. Такво снабдевање хлебом је добро функционисало све дотле док није дошло до прекида железничког и аутосаобраћаја, али је постало тежак проблем код Немаца при наступању ујесен 1941 године ка Москви, а код Американаца у Кореји приликом наступања 1951 године ка реци Јалу. Тада су и једни и други додељивали дивизијама пекарске водове и чете да би трупе свакодневно могле да примају хлеб. Овако су радили и са разним четама и батаљонима за оправку — ремонт. Али се овде може запазити да су у тим ратним периодима Немци и Американци били надмоћнији у ваздушним снагама од противника, тако да њихова позадина није озбиљније угрожавана нити су њихова снабдевачке јединице ометане у вршењу својих послова. Међутим, код армија које су располагале слабијим ваздушним снагама од противника, снабдевање је било знатно теже. Због тога је природно да снабдевачке јединице, које имају посебне функције, које се дуже баве на једном месту и којима треба обезбедити релативан мир да би могле да раде свој посао (за оправку опреме и наоружања пекарске чете, чете за прање рубља, итд.), не би требало да буду у сталној формацији дивизија. Овакве јединице, као армиски органи, могле би да обављају свој посао у корпусном или у армиском рејону, или да се, подељене на водове и одељења, ешелонирају у рејоне дивизија, па чак и пукова, да би тамо вршиле своје функције под повољнијим условима.

Систем ешелонирања резерви код армије и, евентуално, код пукова, стим да дивизије служе само као трансмисија за дотур од армије до пукова (код Американаца), такође се не би могао увек корисно применити. Иако овакав систем ешелонирања резерви смањује

ступенице у дотуру средстава и тиме повећава брзину снабдевања, он ипак захтева јаке сопствене ваздушне снаге, добре путеве и моћан аутотранспорт. Американци су у Корејском рату могли да примењују овакав начин ешелонирања, зато што су имали ваздушну премоћ, док су Севернокорејци морали да ешелонирају своје резерве често и у рејоне дивизиских позадина, и да због честих ваздушних напада дотур до пукова и батаљона врше ноћу лаким транспортом, и то ван путева (коњске запреге, товарна стока, колоне преносиоца на рукама). Из овога се види да у оваквим околностима и дивизиске снабдевачке јединице морају да имају извесне резерве (веће од једнодневнoг снабдевања), али у сваком случају не толике да онемогућавају брзу покретљивост и маневарску способност дивизије.

Све остале послове — који се не врше стално и свакодневно, који се појављују повремено (за одређени временски период), за које нема практичне могућности или је нерентабилно да се врше у оквиру пукова и дивизија — боље је пребацити у надлежност виших снабдевачких органа (корпуса, армија). Поред тога што се тамо такви послови могу боље извршити и смањити ефективи ових јединица, ове јединице се могу придавати дивизијама и пуковима, например, за: дотур воде на безводном терену, снабдевање специјалним машинама и наоружањем, дотур бензина при увећаном утрошку, дотур смрзнутог меса из дубље позадине када на трупном рејону нема стоке, купање људства у покретним пољским купатилима, прање рубља када га не могу вршити саме трупне јединице, печење хлеба, оправку опреме — наоружања, итд. Њих не би морале да имају чак ни армије (корпуси) у својој сталној формацији, већ би се као РВК јединице на позадној просторији могле обучавати, формирати и опремати. Те јединице би се додељивале појединим оперативним јединицама приликом њиховог формирања (преформирања) и према задацима које би те оперативне јединице имале да изврше у једном одређеном периоду.

Што се тиче самог формациског облика јединица за снабдевање, сматрам да је систем пешадиских чета, формираних у батаљоне, најприкладнији за савремене ратне услове. Користи које такве формације пружају у погледу правилне обуке, борбене и радне способности и предности за лако прилагођавање система снабдевања што бржем и бољем снабдевању трупа далеко су веће од извесних ситнијих недостатака. Једно од крупних питања при формирању оваквих јединица јесте: да ли снабдевачким четама појединих материјалних служби треба дати и одговарајући транспорт за пренос и дотур средстава којима оне снабдевају трупу или не?

На успешно решење овог питања утичу углавном моћност транспортне индустрије и развијеност комуникација, јачина снага и, нарочито, бројност транспорта (а посебно аутомобилског) у једној армији. Земље са јако развијеном индустријом могу да децентралишу транспорт по службама снабдевања, придајући га снабдевачким јединицама. Ово појачава одговорност органа материјалних служби за извршење плана снабдевања, потстиче њихову иницијативу

и пружа корисну самосталност у дозвољеним границама за прилагођавање система снабдевања владајућој ситуацији, тј. приближује снабдевање трупи. Супротно томе, ово понекад доводи до нерационалног искоришћавања транспорта, о чему се, чак и у земљама које га имају довољно, мора водити рачуна. Међутим, концентрација транспорта у једном органу ван материјалне службе (на пример, транспортна чета дивизије) одражава штедњу у транспорту, али се при томе отежава планирање и извршење транспорта, и прилично скупо је корисна иницијатива органа снабдевања и расплињује одговорност за извршење плана снабдевања. Поред тога, одузимањем транспортних средстава од јединица за снабдевање ове јединице би се претвориле и у немоћне органе који нису у стању да извршавају своје задатке и да у потпуности преузму одговорност. При овоме је тешко извршити формирање снабдевачких јединица у облику чета, водова и одељења. Ако би, на пример, дивизијској интендантској чети за снабдевање (америчког типа) одузели транспорт, онда би од ње, уствари, остала само једна радна екипа људи јачине до једног вода, која не би могла ништа друго да учини већ само да чува (прима, издаје) материјал на месту, на коме га је транспорт оставио. При томе би и брзо прилагођавање ситуацији ешелонирањем разних истурених станица за снабдевање дошло у питање. Ово би, поред осталог, изазвало и стварање већих залиха материјала у трупном рејону, чиме би се умањила маневарска способност дивизија. Међутим, баш у еластичности система дотура и брзом маневровању материјалним резервама лежи сва предност система снабдевања који има за циљ да правремено опслужи трупу, а да је при томе растерети гломазних резерви.

С друге стране, при анализи проблема из оквира организације снабдевања мора се узети у обзир и све већа могућност употребе нуклеарног наоружања и диригованих пројектила. Најновија искуства на прошлогодшњим маневрима у Западној Немачкој, као и најновији опити овог оружја у вези са дејством трупа на земљи, довели су и до нових погледа на организацију, формацију, тактику и на снабдевање армије. Назире се тежња за стварањем мањих, брзопокретљивих и за маневровање лаких дивизија, са снажним ватреним и лакшим нуклеарним наоружањем. Претпоставља се повремено „пражњење“ извесних борбених рејона, који би могли у блиској будућности бити угрожени нуклеарним дејством, да би се потом опет поседали чим се отклони утицај тога дејства. Захтева се измена у ешелонирању резерви: стварање већег броја мањих база, расејаних на погодним местима по фронту и дубини позадине и добро заштићених, чиме би се омогућило трупама да се при маневровању наслањају на најближу базу. Овакво ешелонирање резерви имало би и ту добру страну што би се смањило уништавајуће дејство нуклеарног оружја у односу на уништење великих количина материјала које се, иначе, сада чувају по великим складиштима, итд.

Све ово још јаче потенцира нужност да се, што је могуће више, ослободе пукови и дивизије од позадинских јединица, а нарочито оних које нису у стању да врше своје пословање у току честих по-

крета, које захтевају дужи развој и повољне услове за миран рад. То су, на пример, радионице, пекарнице, перионице и складишта која имају веће резерве и које немају сопствени транспорт за пренос свих тих резерви. Овакве или сличне снабдевачке јединице могле би се концентрисати у корпусу (уколико је снабдевачки орган) или у армији, с тим да се могу лако рапчлањавати и за рад ешелонирати у трупној или корпусној (армиској) позадини. Пошто ће се састав корпуса и армија понекад повећавати или смањивати зависно од задатака и места на коме дејствују, то би поједине снабдевачке јединице за одређени период времена требало додељивати армији, на пример: 2—4 пекарске чете, потребан број чета за рад у складиштима, чете за оправку наоружања, чете за оправку опреме, покретне перионице, чете за снабдевање бензином, итд.

Да би се при оваквој организацији могло маневровати јединицама служби снабдевања и њима вршити попуна оперативних јединица, било би корисно да се те јединице — као резерва Врховне команде — организују, обучавају и попуњавају опремом у дубљој позадини, да увек буде у приправности потребан број чета разних служби снабдевања, да би се у потребном моменту могле придавати корпусима или армијама, или да се од њих у извесном броју могу одузети (када за њима престане потреба) и доделити неким другим оперативним јединицама. Другим речима, потребно би било диференцирати јединице разних служби снабдевања на оне које су увек потребне једној оперативној јединици у најнужнијем броју, и на оне које јој се по потреби дају за одређени период времена.

Растресит распоред база у дубини позадине и правовремено маневровање резервама такође захтевају да се за пренос и чување тих резерви располаже и одговарајућим транспортом и са довољно радне снаге за манипулацију резервама, као и обученим људством које ће у сразмерно кратком року моћи да изради потребна склоништа за заштиту материјала и људства базе од утицаја дејства модерног оружја. У циљу заштите појединог материјала од уништавања (неупотребљивости), а нарочито радијације, такође би било потребно да се испита систем паковања сваког материјала понаособ и да се изнађу могућности потпуног или делимичног осигурања појединих паковања од штетног утицаја топлоте, а нарочито радијације при дејству нуклеарних оружја.

На крају, треба напоменути да се механизацијом опреме (која служи јединицама служби снабдевања за извршавање њихових задатака) умногоме повећава не само квантитет и квалитет пословања јединица служби снабдевања и брзина самог снабдевања, него се и смањује развлачење материјалних резерви и ефектива људства тих јединица. Тиме се систем снабдевања може лакше прилагодити општевојној и економској ситуацији у периоду извршења одређених задатака. Поред тога механизацијом опреме снабдевачких јединица доводи се целокупна ратна техника једне армије (борбена и снабдевачка) на приближно исти ниво, тако да сви родови и службе у датом моменту могу паралелно дејствовати, свако у оквиру својих задатака.